

El control d'esfínters a l'Escola Bressol Dames de Meritxell

Un procés maduratiu que cal respectar

El control d'esfínters és un procés maduratiu, no un aprenentatge que els adults puguem ensenyar.

Perquè sigui un procés positiu és essencial respectar el ritme maduratiu de cada infant.

No hi ha una edat exacta per deixar el bolquer. Tot i que molts infants comencen a adquirir aquest control al voltant dels 24 mesos, aquesta és només una referència orientativa. Cada nen i cada nena segueix el seu propi ritme de desenvolupament, i comparar-los o intentar accelerar aquest procés pot generar dificultats innecessàries.

És important entendre que treure el bolquer abans que l'infant estigui preparat, encara que sigui amb la voluntat de facilitar la seva escolarització, no beneficia el seu desenvolupament. Al contrari, pot provocar frustració, inseguretat, regressions i una vivència negativa d'un aprenentatge que hauria de ser natural.

A l'Escola Bressol Dames de Meritxell acompanyem aquest procés respectant les necessitats de cada infant i treballant sempre en estreta col·laboració amb les famílies.

Què són els esfínters

Els esfínters són els músculs encarregats de controlar la sortida de l'orina i la femta. El seu control depèn de la maduració de diferents aspectes del desenvolupament infantil:

- **Maduració neurològica:** l'infant ha d'haver desenvolupat la capacitat de controlar voluntàriament aquests músculs.

- **Maduració fisiològica:** ha de començar a identificar les sensacions d'orinar i defecar.
- **Maduració psicològica i emocional:** ha d'estar preparat per assumir aquest nou repte amb seguretat i confiança.

Per tant, el control d'esfínters no depèn de la voluntat dels adults, sinó d'un conjunt de factors que evolucionen al ritme de cada infant.

Els hàbits d'higiene

Els hàbits d'higiene i autonomia sí que s'aprenen i es construeixen de forma progressiva amb l'acompanyament dels adults.

Així l'ajudem incorporant diferents rutines com:

- -anar al lavabo
- -abaixar-se i apujar-se la roba.
- -utilitzar el paper higiènic
- -rentar-se les mans.

Aquestes rutines s'adquireixen amb la pràctica, la repetició i una vivència positiva, sempre respectant el ritme individual de cada infant.

El nostre objectiu

Acompanyar cada infant en el seu procés maduratiu i afavorir l'adquisició progressiva dels hàbits d'higiene i d'autonomia relacionats amb l'ús del lavabo, respectant el seu ritme de desenvolupament.

Escola i família: un treball compartit

L'èxit d'aquest procés depèn, en gran part, de la coordinació entre la família i l'escola.

És important que cap de les dues parts iniciï el procés sense haver-ne parlat prèviament. Quan escola i família transmeten les mateixes pautes, l'infant se sent més segur i l'aprenentatge és molt més fàcil.

Durant aquest període és normal que apareguin petits retrocessos, especialment davant de canvis importants (naixement d'un germà, canvi d'habitatge, inici de l'escola, malalties...). Aquests retrocessos formen part del procés i cal afrontar-los amb calma i flexibilitat.

Els adults hem d'acompanyar l'infant amb paciència, confiança i respecte. Renyar-lo, castigar-lo o pressionar-lo quan hi ha escapades no l'ajuda a aprendre; al contrari, pot generar por, frustració i inseguretat.

Com podem ajudar l'infant?

És recomanable:

- Pactar conjuntament entre família i escola el moment d'iniciar el procés.
- Respectar el ritme individual de l'infant.
- Oferir-li un ambient tranquil i sense presses.
- Facilitar-li roba còmoda que pugui baixar i pujar fàcilment.
- Adaptar el vàter perquè s'hi senti segur.
- Afavorir que utilitzi el lavabo en diferents entorns (casa, escola, casa dels avis...).
- Felicitar-lo pels seus esforços, no només pels resultats.

El treball previ

Abans de retirar el bolquer és convenient que l'infant:

- Mostri interès pel lavabo.
- Conegui el vàter i el percebi com un espai segur.
- S'assegui al vàter de manera natural durant els canvis de bolquer.
- Incorpori aquest moment com una petita rutina diària.
- Entengui progressivament per a què serveix el vàter.

En aquesta etapa és important valorar l'esforç de l'infant encara que no faci pipí o caca.

Quan sabem que està preparat

Cada infant ens dona els seus propis senyals. Alguns indicadors són:

- Seu al vàter amb naturalitat.
- Fa pipí quan s'hi asseu amb certa freqüència.
- Manté el bolquer sec durant períodes cada vegada més llargs.
- Comença a avisar abans o durant la necessitat de fer pipí o caca.
- Mostra interès i una actitud positiva envers aquest aprenentatge.

Quan aquests indicadors apareixen de manera continuada, és un bon moment per valorar conjuntament amb la família la retirada del bolquer.

Quan retirem el bolquer

Una vegada s'acorda el moment:

- Es concreta una data entre la família i l'escola.
- S'explica prèviament a l'infant què passarà.
- Durant els primers dies se l'acompanya freqüentment al lavabo, sense obligar-lo.
- Es manté una actitud tranquil·la davant de les escapades.
- És recomanable portar diverses mudes de recanvi.
- Habitualment es manté el bolquer durant la migdiada i la nit fins que l'infant es desperta repetidament amb el bolquer sec.

És important evitar posar i treure el bolquer segons la situació, ja que això pot generar confusió. Si observem que el procés no evoluciona favorablement perquè l'infant encara no estava preparat, és preferible parlar-ne conjuntament i valorar la millor manera d'acompanyar-lo, sempre prioritant el seu benestar emocional.

També cal tenir present que el control de la caca acostuma a arribar més tard que el del pipí, i és completament normal que necessiti més temps.

Respectem el ritme de cada infant

Cada infant és únic.

Alguns adquiriran aquest hàbit abans i d'altres necessitaran més temps. Cap d'aquests ritmes és millor que un altre.

El més important no és deixar el bolquer al més aviat possible, sinó que l'infant visqui aquest aprenentatge amb seguretat, confiança i autoestima.

Quan respectem el seu moment evolutiu, el procés acostuma a ser més natural, més ràpid i molt més positiu per a tothom.

Escola bressol Dames de Meritxell

Juliol 2026